

Nõukogude kord noortele

«Elada töötades või surra võideldes!» Niisuguse loosurgi all läks prantsuse proletariaat võitlusesse töölisklassi koidikul. Ent õigus tööle jäi endiselt saamata. Kulus veel üle 100 aas'a, enne kui see paljude põlvkondade unistus täitus. Esimest korda ajaloos tegi seda nõukogude kord, mis likvideeris ühe inimese ekspluateerimise teise poolt ja garanteeris seadusega igale ühiskonna liikmele õiguse tööle.

Nõukogude noored ei tea, mis on tööpudus ja nälg. Ometi aga saatsid need alles paaril üm-mend aastat tagasi kodanlikus Eestis ja veel praegu kapitalist-likes maades tööinimest hälist kuni haurani. Nälja kondine käsi ähvardas kodanlikus Eestis, nagu ta teeb seda praegu kapita-listlikes maades, tuhandeid ning viis neist paljud enneaegeelt hauda. Töötatööliste arv kodan-likus Eestis kõikus keskmiselt igal aastal 15–20 000 p'rides, tõustes kriisiaastail koguni 40–60 000-ni. Kapitalistlikes maades on praegu paarkümmend miljo-nit töötut. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni andmeil elab maakera 3,18 miljardist inime-sest ligi pool näljas ja viletsu-ses. Ladina Ameerika maades sureb iga aasta üle kahe miljoni inimese nälga või rasketesse haigustesse. Tänapäeva kõige rikkamal maal — Ameerika Ühendriikides on 4,8 miljonit töötut, kellest 2 miljonit on alla 20 aasta vanused noored. Kui nii edasi läheb, on USA majandus-teadlaste arvates 1970. aastal Ameerikas 15 miljonit töötut, nendest pooled noored. USA presidendi sõnade järgi ei leia Ameerikas iga aasta üks miljon noort pärast kooli lõpetamist tööd. Tööpuudust on Ameerikas hakatud kutsuma rahvuslikuks õnnetuseks, probleemiks nr. 1. Ja mitte üksinda Ameerika Ühendriikides vaid kõig's kapita-listlikes maades. Missuguseid ilusaid loosungeid ka ei püti a-taks ja kuidas ka kapitalistlik-ku korda ei nimetataks, o'gu «rahvakapitalismiks» või «ühue-olu riigiks», ei suuda see töö-puudust kõrvaldada. Tööpuudus on kapitalismi paratamatu kaas-lane. Sellele suudab lõpu teha ainult sotsialism, mis vabastab inimese ekspluateerimisest, ma-janduskriisidest, viletsusest ja vaesusest.

Õigus tööle, õigus haridusele, õigus tasuta arstiabile, õigus sot-siaalkindlustusele ja puhkusele, mis praegu on nõukogude ühis-konnas nii endastmõistetavad, olid veel paarkümmend aastat tagasi, kui tööd tuli paluda na-gu armuandi, tuhandetele eest-lastele elu ja surma küsimuseks. Tänu töötajate materiaalsele kindlustusele ja tasuta arsti-abile, on Nõukogude Liit kõige väiksema surevusega maa maail-mas. USA Ametiühingute sek-retariaadi andmeil «puudub pooltel ameerika perekondadel võimalus kasutada tervise taas-tamise ja hoidmise vahendeid». Mis seal imestada! Läheb ja pimesoole opereerimine amee-riklasele maksma 450 dollarit

(1 dollar = 90 kopeikat), kuue-päevane viibimine sünnitusma-jas 500 dollarit, mao'asvaja pe-reerimine 1200 dollarit jne, rää-kimata kallistest arsti visiididest ja arstistimest. Kas töötatööline või mõni teine viletsusse sattu-nud inimene, aga neid on USA-s üle 50 miljoni, saab lubada en-dale niisugust luksust? Ja nii surebki ametlikel andmeil iga aasta sellel «külluse» maal 350 000 ameeriklast arstiabi puu-dumise tõttu.

Nõukogude Liidu kõrgemates koolides õpib 3 miljonit ja keske-riõppeasutustes 2,7 miljonit noort, neist Eesti NSV-s 16 000 ja 21 300. Iga aasta lõpetab üi-kooli 320 000 ja keskeriõppeasu-tuse 500 000 noort, neist meie vabariigis 1800 ja 2400. See on tõeline rikkus, sest teadmiste päralt on tulevik. Mis on sellele vastu seada kapitalistlikul maa-ilmal, kus 50% täiskasvanud inimestest ei oska lugeda era kirjutada, kus pooled keoliko-hustuslikest lastest ei saa koolis käia. Isegi kapitalismi tsitadil-lis — USA-s ei käi veerand o'o-likohustuslikest lastest koolis ja 8 miljonit täiskasvanuist ei kir-jao'samatud. USA presidendi andmeil ei saa 1/3 ameerika an-de'atest keskkooli lõpetajatest astuda ma'anduslike ras'uste tõttu ülikooli ja 400 000 and'kat keskkooli ning ülikooli õpilast ei lõpeta iga aasta raha puudu-sel õpinguid. «Olukord on lutsa traagiline», ütles kadunud pre-sident J. Kennedy, «sest fäes-ole'a aastakümne joo'sul (1960 — 1970 A.S.) ei lõpeta 7,5 mil'o-nit noormeest ja neidu keskkoolis».

Väike Kuuba rahvas, kel'ele imperialism oli pärandanud l'gi 40% kirjaoskamatuid, demonst-reeris kogu maailmale, mis ime-sid võib korda saata rõhumis-st vabanenud rahvas, kes on saanud ise oma saatuse per-me-heks. Ainult üks aasta Pulus Kuuba rahval, et likvideerida kirjaos'amatus, samal ajal l'ui teistes Ladina-Ameerika maades on endiselt 40% ja Aafrika maa-des 80% kirjaoskamatuid. K's see pole sümbolne? Kas see ei näita, missugusele ühiskondlikule korrale kuulub tulevik? Jah, nii see on. Töö, hariduse, tervis-hoiu ja teised suured sotsiaa'sed probleemid võib lahendada kogi ühiskonna huvides ainult sotsia-lism, sest ta likvideerib Põgi hädade põhjuse — erandmõdu-e ja garanteerib seadusega õiguse tööle, haridusele, tasuta arsti-abile jne. Ühiskond, kes seda ei suuda teha, on määratud huk-kumisele.

XX sajand, aatomienergia, automatiseerimise ja kosmose-lendude saajand on kõrge teadu-se ja tehnika sajand, mis erldab tugevaid ja terveid, kõrg't'ul-tuurseid ja haritud — igakülg-selt arenenud inimesi. Selle aia-lloo arengu objektiivse vajaduse võib realiseerida ainult ü'is-kond, mille eesmärgiks pole k's-sum, vaid hoolitsus inimese cest kus üks inimene ei r'aja oma õnne teise hädale ja viletsusele, vaid kus üks inimene on teisela sõbraks ja seltsimeheks.

A. SUNILA

Tallinna POLÜTEHNİK

Tallinna Polütehnilise Instituudi parteikomitee, rektoraadi, ELKNO komitee ja ametiühingukomitee häälekandja

Nr. 29/30

Kolmapäeval, 4. detsembril 1963

XV aastakäik

Немного статистики

Безгранична забота Коммунистической партии, Советского правительства о культуре народа. Невиданного размаха достигло народное образование в нашей стране.

Свыше 61 миллиона советских людей охвачено различными видами обучения, каждый четвертый человек в нашей стране учится.

42 миллиона учащихся сели 1-го сентября 1963 г. за парты общеобразовательных школ, около 4 миллионов из них будут совмещать учение с работой на производстве.

6 миллионов юношей и девушек начали нынче учебный год в высших и средних специальных учебных заведениях.

Свыше половины из них занимаются без отрыва от произ-водства. В стране работают 19 заочных и 8 вечерних инсти-тутов, 379 вечерних и 596 заочных факультетов и отделений при дневных вузах.

Около 1 миллиона 200 тысяч подростков будут обучаться в учебных заведениях системы профессионально-технического образования.

190 миллионов экземпляров учебников выпускает в этом году Ученгиз Министерства просвещения РСФСР. Свыше 40 миллионов учебников для школьников издается на Украине, более 8 миллионов — в Узбекистане, 6 миллионов — в Бело-руссии, 5 с лишним миллионов — в Казахстане.

227 тысяч общеобразовательных школ работали в нашей стране в минувшем учебном году. К услугам ребят более 3200 дворцов и Домов пионеров, сотни станций юных техников и натуралистов, свыше 170 детских парков.

(Данные из газеты «Правда» от 2-го сентября 1963 г. № 245).

Друзья из Карачаево — Черкессии

«Широка страна моя родная»... так называется песня о Родине советского писателя Б. Лебедева-Кумача.

И в действительности, куда бы ты ни поехал, в далекую, суровую Сибирь, в солнечный Казах-стан или же в Приморский край, тебя всегда и везде встретят ра-душно и тепло и как в песне поется, везде вольно дышит чело-век.

Ленинская партия уделяла и уделяет большое внимание воспи-танию нового поколения — буду-щих строителей коммунизма, вду-ше преданности делу партии и на-рода. Многонациональная наша страна. Как в одной дружной семье рука об руку трудятся: рус-ский и казах, украинец и молда-ванин, осетин и балкарец, узбек и таджик, эстонец и латыш — умно-жая богатства нашей Родины.

Трудятся на благо Родины и жители Карачаево-Черкесской автономной области, маленького сказочного края, расположенного на Северном Кавказе, площадью 14,2 тыс. кв. км. Карачаево-Чер-кесскую автономную область, ко-торую называют жемчужиной Ставрополя, населяют, в основ-ном, карачаевцы, черкесы, а так-же — осетины, лезгины, аварцы, кумыки, лачи.

Богата и разнообразна природа этого края. Снега и ледники, цве-тущие альпийские луга и дремуч-ие леса южной высокогорной ча-сти области сменяются пологими склонами предгорья, которые пе-реходят в пышные пашни Куба-ни. Здесь произрастает 100 с лиш-ним видов деревьев. Рядом с уни-кальными пихтами высются сто-летние ели и сосны, а ниже поч-ти у подножия гор — буковые, дубовые и кленовые леса, обилие дикорастущих фруктовых деревь-ев, заросли рододендрона и мали-ны.

Так выглядит Карачаево-Черкес-ская автономная область, предст-авители молодежи которого учатся сейчас в ТПИ.

В 1961 году первыми посланни-ками Карачаево-Черкессии были: Хусей Борлаков — чернорабочий горно-обогатительной фабрики из Карачаевска, который учится в на-стоящее время на IV курсе горно-химического факультета. Мурат Сариев — колхозник из аула «Крас-ный Октябрь» Карачаевского рай-она, который успешно занимается на строительном факультете.

Незабываемы первые впечатле-ния, которые произвел на них древний Таллин со своеобразной планировкой зданий и улиц и ис-торико-архитектурными памятни-ками — произведениями талантли-вых эстонских мастеров-строителей.

Навсегда останутся в памяти — теплый и дружественный при-ем тов. Кескюла — заместителя председателя Госкомитета высше-го и среднего специального обра-зования Совета Министров Эстон-ской ССР и бывшего в то время председателя приемной комиссии тов. Бусселя.

Пусть всегда будут такими теп-лыми встречи между народами не только нашей страны, но и всех народов, населяющих земной шар.

В настоящее время в Таллин-ском политехническом институте занимаются 15 человек из Карачаево-Черкессии; из них один осе-тин, один черкес. Все они при-были с производства. Так, напри-мер Мияла Байчорова — работник сельского райкома, учится на хи-мико-технологическом факультете, бывший чабан Хасан Урусов ре-шил стать инженером-радиотехни-ком. Рамазан Тенев — рабочий совхоза «Путь к коммунизму» Ма-ло-Карачаевского района успешно занимается на радиотехническом факультете. Всех их приняла в свой дружный коллектив моло-

NLKP KESKKOMITEE
PLENUMI EEL

KEEMIA ja ÜLIÕPILASED

Kogu meie maa valmistub NLKP Keskkomitee eelolevaks pleenumiks. Paljud keemiateha-sed on raporteerinud juba toot-misülesannete ennetähtaegselt täitmisest. Roheline tee on ava-tud keemiatehaste tellimustele. Uurimisasutuste kollektiivid suu-rendavad oma jõupingutusi uute keemiasaaduste tootmise tehnoloogia väljatöötamisel. Oma pa-nuse keemiaprobleemide lahenda-misel on andnud ka meie instituudi keemikud. Kõige roh-kem tunnustust on pälvinud TPI-s väljatöötatud liimivaik DFK. Üha enam suurenevad sel-le vaigu kasutusala. Meie insti-tuudi ehitajad on edukalt raken-danud seda vaiku silikaltsiidde-tailide liimimiseks. Keemiatöös-tusele suurt tähtsust omavad ka meie hüdrotehnikute uurimis-tööd heitevete puhastuse küsi-muses. Kahtlemata meie insti-tuudi kollektiiv lahendab ka edaspidi veel väga palju keemia-alaseid probleeme. Samal ajal järjeste enam kasvavad institu-di ülesanded seoses vajadusega anda üliõpilastele sügavamaid keemiaalaseid teadmisi. Iga aas-taga suureneb tööstuses kasuta-tavate keemiasaaduste arv ja kogus. Insener peab hästi orien-teeruma keemiaalastes küsimus-tes. Eriti aga on see tähtis uue tehnika juurutamisel. Ühes ma-sinaehitustehases hakati juuru-tama konstruktsioonmaterjalina

(järg 2. leheküljel)

dehь Эстонии, обучающаяся в ТПИ.

Мы тоже очень будем рады, — заявляют посланники Карачаево-Черкессии, — увидеть вас, эстон-скую молодежь, на благодатной земле Карачаево-Черкессии, где вам будет устроен такой же теп-лый прием.

Приезжайте к нам в гости! Е. ЕЛЬКАНОВА.

Kõvast pähklist ja kõvadest peadest

Teoreetilist mehaanikat peavad kõik tudengid «kõvaks pähklik-s». Need aga, kellel on tegemist ol-nud vanemõpetaja Relvik'uga, peavad teda lugema vist «kõve-maks kõikide pähklike» seast.

Palju raskem on selline olu-kord, kus Kõval Pähklil tuleb kokku põrgata kõvade Peadega. Siis on ainult kaks võimalust: kas puruneb Pähkel (s. t. kaotab pärast kolme-nelja kordset koh-tumist Peaga kannatuse) või ot-sustab Pea oma tugevust (s. t. teadmisi) Pähkli kallal enam mit-te proovida.

Vaene kõva Pähkel! Vaesed Pead! Kuidas saaks teid kõiki aidata? II kursuse Pead arvavad, et materjal on ühe semestri jaoks liiga suur. Ka Pähkel arvab nii. Võib-olla oleks tõepoolest parem Pähk lihvida kahe semestri jook-sul, ja sedagi teha alles III kur-susel — siis pole nad (s. t. nen-de teadmised kõrgemas matemaat-ikas ja füüsikas) nii kandilised. Miks siis muidu praegusest IV kursusest suvel 92% Pähk kõlbu-likuks tunnistati? Teadagi, eks ole nii mõneski kohas veel val-geid laike — nii ka II kursuse Peade hulgast on «ruut K-41» kõige vähem uuritud. Selle ruudu Pead andsid üksi 2/3 kõva Pähkli kõige kõvematest Peadest (s. t. põrumistest) keemikute hulgas.

...Sest imestades

küsis Liis:

«Kas tõesti seda pean

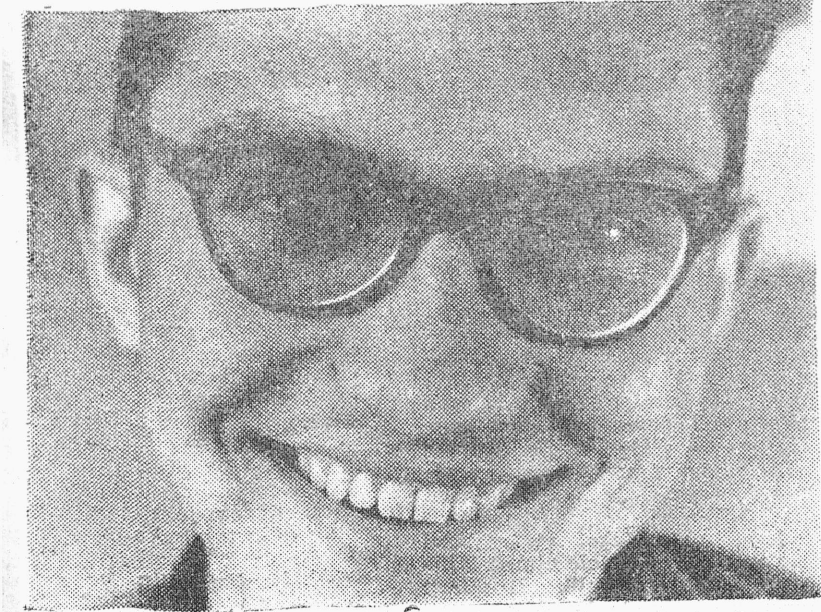
ma teadma siis?»...

Selline on lugu Peadest ja Pähklit.

Aga eks ka siis, kui oravale pähkel pähe kukkus, mõtles ta:

«Kes teab, milleks see hea oli...»

S. KAASIK

MUSTAMAE FOTONÄITUSELT

TEATRIKUUL

s. o. 7. detsembril kell 19.00 tuleb meile külla TRA Draamateatri näitleja Ants Eskola.

ENSV rahvakunstnik räägib meile oma elust ja tööst teatris. Näeme katkendeid William Gibsoni näidendist «Kahekesi kiigel» (kaastegev ENSV teeneline kunstnik Velda Otsus) ja Hendrik Ibseni draamast «Peer Gynt» (kaastegev Salme Reek).

Sellest huvitavast kohtumisest peahoone VII aud. on kõigil soovitatav osa võtta.

Kutseid eelnevaks sisukaks ürituseks on võimalik saada TPI A/Ü Komiteest.

KEEMIA ja ÜLIÕPILASED

(1. lk. järg)

klaasplastikuid. Eelnevalt telliti selleks epoksüidvaiku. Vaigu venekeelne nimetus on «Смола», mis tähendab ka tõkati. Viimast varustaja telliski. Seega ühe töötaja võhikluse tõttu viibis ettevõttes uue tehnika juurutamine.

Oleks vaja igakülgselt uurida kas üksikutele erialadele loetava keemiakursuse programm vastab kaasaja nõuetele. Keemiakursus peaks andma üliõpilastele süstemaatilised teadmised keemiast, kuid samal ajal peaks sisaldama rohkesti näiteid tootmisprotsessi kemiseerimisest vastavas tootmisharus. Keemiaalaseid probleeme peaks käsitleda ÜTÜ uurimistöödes, kursuse ja diplomiprojektides. Iga teaduskonna õppejõud teavad ise kõige paremini, kuidas seda teha. Siinjuures tahaksin rääkida ainult insener-majandusteaduskonna kogemustest. Meie teaduskond valmistab ette insener-ökonomiste masinaehituse ja ehituse alal. Kuid meie lõpetajaid suunatakse tööle ka teistesse tööstusharudesse. Oleme püüdnud neile üliõpilastele anda ka vastavad diplomiprojekti teemad, sealhulgas ka keemiatööstuse alalt. Kuidas siis tulevad meie teaduskonna üliõpilaste toime keemiaalaste probleemidega? Muidugi palju on olnud üliõpilaste individuaalsetest võimetest, kuid üldiselt võime öelda, et insener-ökonomisti tehniline ettevalmistus võimaldab tal kiiresti orienteeruda ka keemiatööstuse probleemides. Meenub, et möödunud aasta diplomand Tiia Lepmets kuidagi ei tahtnud vastu võtta keemiaalase diplomiprojekti teemat. Ometigi ilmutas ta hiljem suurt algatusvõimet keemiliste tehnoloogiliste arvutuste teostamisel. Tema diplomiprojekt helvestiimi tootmise majanduslikust

otstarbekusest leidis tunnustamist Riikliku eksamikomisjoni poolt.

Möödunud semestril alustati keemiaga piirnevate probleemide uurimist ka ÜTÜ tootmise ökonoomika ringis. Üliõpilased A. Alber ja J. Leimann teostasid huvitava uurimistöö plastmasside kasutamise majanduslikust efektiivsusest Tallinna Mõöduriistade Tehases ja Kontroll-mööduriistade Tehases. Käesoleval semestril tootmise ökonoomika kursusetööde teemadena anti välja viis keemiaga piirnevat tööd. Nende eesmärgiks oli anda majanduslik põhjendus Eesti NSV-s kavandatava plastmasside töötlemise tehase tehhide optimaalse võimsuse ja profiili kohta. Üliõpilaste A. Alberi, L. Härasingu, M. Otsa, J. Kajandu ja J. Leimanni (TM-91) kursusetööde teemadeks olid vastavalt pressitud, valatud, ekstrudeeritud, pneumaatiliselt vormitud plastmassitoodete ja klaasplastikutest detailide tehhide majanduslik põhjendus. Keemiaalaseid uurimistööd püüame anda ka IV kursuse üliõpilastele. Teaduskonna ÜTÜ nõukogu liige J. Vittenberger teostab uurimistööd plastmasside kasutamise majanduslikust efektiivsusest Tallinna laevaremonditehases. Teaduskonna ÜTÜ esimees A. Lempü uurimistöö teemaks on plastmasside pressvormide valmistamise organisatsioonilise küsimuse. Üliõpilane E. Aristova tegeleb plastmasside kasutamisega elektrimasinaehituses. Kõik need probleemid kujutavad endast vanemõpetaja L. Kanne ja allkirjutanu uurimistööde kitsamaid lõike.

Kavatseme tulevikus veelgi enam suurendada keemiaalaste probleemide uurimist insener-majandusteaduskonna üliõpilaste poolt.

P. LAGEDA

Ühest RÜHMAST

Rühm EE-32 ei erine teistest rühmadest vist millegi poolest. Igal hommikul tuleb loksuda trammis või autobussis — trügid hommikuvõimlemise asemel. Ka edasine osa päevast kulgeb tavahises tudengielu rütmis. Koos marsitakse ühest auditooriumist teise nagu üks mees. Loengute lõppedes jagab instituudi välis-

sakas tantsumeloodia Lenini pst. ühiselamu asukaid. «Patuoinaks» on TPI tantsuorkester, mille koosseisus on meie väsimatud pillimehed Looits ja Jurovski. Kunstiringi tunneb rühma EE-32.

Oppeedukus on meil tugeval järjel, kui mitte arvestada üksikuid viperusi.

Hästi möödus suvine tootmispraktika. Töötati Mustamäel, Lasnamäel ja Heiloojate maja ehitusel. Ka komsomoli lõõkehitudel «Punane RET» oldi väljas tõsiste töömeestena. Seal tabaski fotolääts kaht tublimat puuseppa. Tegemist on Taivo Põrgi ja Tõv Joandiga.

Näib nagu oleks rühmas kõik korras, nagu poleks muresid, poleks vigu. Kina siiski pigistab päris mitmest kandist. Valusaks kohaks on veel küsimus, mis puudutab ühiskondlikku- ja komsomolitööd, uurib teaduslikke ja praktilisi probleeme (nii riigieelarvelist kui ka lepingulist), koostab väitekirju ja kaitses neid, kirjutab õpperaamatuid ja monograafiaid, retsenseerib teiste teadlaste käsikirju ja trüüsid. avaldab artikleid teaduslikus perioodikas jne. jne. Kõigest sellest oleks ju huvitav üht-teist kuulda ka «Tallinna Polütehniku» lugejail, nii üliõpilastel kui ka kolleegidel-õppejõududel.

Sina, tagasihoidlik auväärt õppejõud, aga millegipärast vaikid, aina vaikid, kui läheneme küsimusele meie ajalehe toimetuse seisukohalt. Sa pole ju kildakeelne ega kirjaoskamatu, sest muidu ei suudaks Sa hästi esineda lektorina, autorina, retsensendina jne. Milles on siis dieti asi? Mis sunnib Sind olema meie oma ajalehe suhtes nii tõrksalt tagasi-

T. JOANDI

üks rühma kas üksikelementideks või poliinoomideks: kes ruttab koduseid ülesandeid lahendama, kes tõttab linna, et kursis olla kinofilmidega jne. Algab see osa päevast, kus iga üliõpilane viidab aega oma äranägemise järgi.

Olgugi, et kõik 34 on seadnud eesmärgiks saada ehitusinseneriks, on selle ühtse terviku igal liikmel erinevad sihid ja harrastused.

Kui otsida rühma inimesi kergetõustiku treeningult, juhatab treener Teid kindlasti Ülo Iteri juurde, kes Teid sel momendil tervitab 4 meetri kõrguselt. Kui külastate tšesttreeningut ja palute üliõpilasi rühmast EE-32 kaks sammu ette astuda, siis mõnigi turjakas poiss järgneb Teie kutsesse.

Kaks korda nädalas segab särt-

ÜTÜ ÜTÜ ÜTÜ ÜTÜ ÜTÜ

VOOLU KIIRUSTE UURIMINE

Sanitaartechnika ja hüdraulika kateedri lepingulistest uurimistöödest võtavad aktiivselt osa üliõpilased L. Linnupõld, M. Juhat, A. Kana (kõik ES-91), E. Tomann (ES-51 n) ja veel rida teisi. Pole vist Eesti NSV-s jõge/mida pole uuritud.

Suvel jalgsi mööda kallast või kummipaadiga veepinda mööda. Talvel suuskadel. Alati kaasas vahendid voolukiiruste kindlakstegemiseks ja proovide võtmiseks. Suurepärase puhkus, ent ka teaduslikule tööle on kogutud hinnaliselt materjale.

«Keila ja Pedeli jõe kohta on kogutud kõige rohkem materjale» — seletavad asjaosalised Linnupõld ja Tomann. «Uurime vastavalt 35 ja 15 kilomeetrilisi lõike. Tegime kindlaks voolukiirused, vooluhulgad ja võtsime ka proove, et siis kindlaks teha kuidas kulgevad hapendumisprotsessid ja jõe looduslik puhastus reo-vestest».

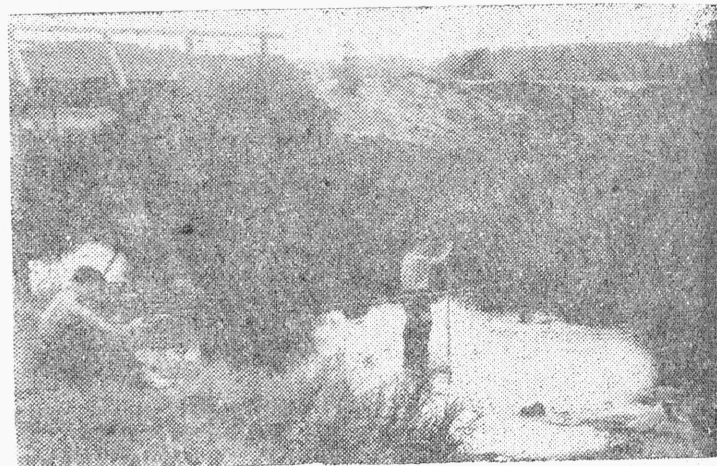
Töö ise omab praktilist tähtsust kalamajandusele. Pedeli jõgi on Valga linna veega varustaja, Keila jõgi hakkab tulevikus Tallinnale vett andma. Materjalide läbitöötamisel võrreldakse, kuidas

ühtivad teoreetilised arvutused praktikas saadud tulemustega (näiteks: keskmise voolukiiruse teguri arvutamisel). Töös tähtsaim on vast see, et tehakse eel- tööd jõgede isepuhastuse uurimiseks olenevalt sängi kujust ja voolukiirusest.

Kokkuvõttes tööst tehakse

varsti. Jääb veel üle ta korralduslikult vormistada, tulemusel analüüsida ja töö «Keila ja Pedeli jõe kiiruste uurimine» on valmis. Sellega esinetakse Tallinnas toimuvale Balti liiduvabariikide ja Valgevene NSV ÜTÜ konverentsil.

U. MÄND

Teaduslikul uurimistöö

Meie probleemid ja eesmärgid

Korduvult on kirjutatud, nõupidamistel ja kokkutulekul alla kriipsutatud, et tõelised tootmiskomandörid ei ole ainult oma ala kvalifitseeritud spetsialistid, vaid ka kommunistliku ühiskonna inimeste kasvatajad. Meie tegelikkus nõuab mitte diplomiga reavõitlejaid vaid tootmisjuhte-kollektiivi kasvatajaid. Seda tingib ka üha laienev kommunistliku töö liikumine. Tulevastelt inseneridelt oodatakse selle liikumise arendamist nii sügavuti kui laiuti. Oskus selleks ei tule iseenesest, seda on vaja arendada. Võimalusi selleks pakub töö ÜTÜ NLKP ajaloo sektsioonis.

Lähtudes sellest, et kommunistliku töö liikumine sünnitab pidevalt tootmise juhtimise uusi vorme, uusi inimestevahelisi suhteid, kajastub see ka sektsiooni uurimistööde temaatikas. Meil on vaja õppida tunnema, üldistada selliseid kommunistliku töö liikumise vorme nagu: alalised tootmisõppidamised, majandusliku analüüsi bürood, ühiskondlikud konstrueerimise- ja tehnoloogiad bürood, novaato-

rite nõukogud, ühiskondlikud tehnilise normeermise bürood jne. Kõik need uued vormid on väljakujunenud partei, komsomoli ja ametiühinguorganisatsioonide juhtimisel, teadlaste ja insener-tehniliste töötajate aktiivsel osavõtul. Ei ole kahtlust, et tutvumine nende probleemidega pakub palju kasulikku meie üliõpilastele instituudijärgsel tööpõllul. Kindlasti saavad siin kaasa aidata veel kohtumised kommunistliku töö liikumise eesrindlastega, mis leiavad aset sektsiooni töö raamides.

Sektsiooni uurimistöö temaatikas on kesksel kohal rahvaste sõpruse ja proletarse internationalismi teema. Meie instituudi paljurahvuselise kollektiivi elu pakub selleks küllaldaselt ainevalda: tööalased ja sõprussuhted komsomoli lõõkehitud tandrill, tootmispraktika vennasvabariikides, iga-aastased Balti vabariikide ja Valgevene kõrgemate õppeasutuste ühised teaduslikud konverentsid, suurepäraseks traditsiooniks kujunenud rahvaste sõpruse päevad jne. jne. Kõik

see on väärtuslik materjal üldtööd teema käsitlemiseks.

Väärib märkimist ka instituudi kommunistlike noorte algatus teostada uurimistöö meie instituudi komsomoli organisatsiooni ajaloost.

Ülalmärgitu on ainult osa meie sektsiooni tööprobleemidest ja kavatsustest. Muidugi ei ole unustatud ka üliõpilaste laiu hulki huvitavaid aktuaalsete poliitiliste probleemide käsitlemist, vastavasisuliste referaatide ettevalmistamist.

Senisest rohkem tuleks komsomoli gruppidele pöörata tähelepanu üliõpilaste kaasatõmbamisele ÜTÜ NLKP ajaloo sektsiooni tööle. Osavõtt sektsiooni tööst võimaldab sügavalt tutvuda meie ühiskondliku elu probleemidega, arendab oskust analüüsida üht või teist teoreetilist küsimust, suurendab teadmiste hulka, mis on nii vajalik tulevastele tootmiskomandöridele — kommunistliku ühiskonna inimeste kasvatajatele.

U. RUKKI
ÜTÜ NLKP ajaloo sektsiooni juhendaja

Üleskutse meie liiga tagasihoidlikele auväärt õppejõududele

«Tallinna Polütehniku» veergudel esinevad meie õppejõududest rektoraadi isikuliselt koosseisu kõrval harilikult ikka ühed ja samad nimed: O. Roots (Rootor), B. Tiikmaa, O. Silde, L. Jürgenson, H. Oitoot, O. Rünk ja mõned teised. Ometi on meie õppejõudude peres praegu kokku 362 liiget. Kogu see teadlaste vägi teeb päev päeva tõrval tõhusat tööd: tegeleb tuhandete üliõpilastega (pedagoogiline ja õppemetoodiline töö), tõstab oma isiklikku kvalifikatsiooni (endaharimise töö), uurib teaduslikke ja praktilisi probleeme (nii riigieelarvelist kui ka lepingulist), koostab väitekirju ja kaitses neid, kirjutab õpperaamatuid ja monograafiaid, retsenseerib teiste teadlaste käsikirju ja trüüsid. avaldab artikleid teaduslikus perioodikas jne. jne. Kõigest sellest oleks ju huvitav üht-teist kuulda ka «Tallinna Polütehniku» lugejail, nii üliõpilastel kui ka kolleegidel-õppejõududel.

Sina, tagasihoidlik auväärt õppejõud, aga millegipärast vaikid, aina vaikid, kui läheneme küsimusele meie ajalehe toimetuse seisukohalt. Sa pole ju kildakeelne ega kirjaoskamatu, sest muidu ei suudaks Sa hästi esineda lektorina, autorina, retsensendina jne. Milles on siis dieti asi? Mis sunnib Sind olema meie oma ajalehe suhtes nii tõrksalt tagasi-

hoidlik, nii silmatorkavalt sõnaker? Ega Sa ometi pelga või alaväärista meie lehte? Küllap Sa ikkagi ostad ja loed teda, mõnikord ehk isegi kirud veidi, kui leiad lehe olevat sisult kesise-veise. Aga millegipärast pole Sa veel sattunud mõtlele, et leht just sellepärast ongi nii kesine, et Sina ise seal ilalgi esinevad pole.

Ei jõuaks siin loetleda kõiki, kellelt juba aastaid ja aastakümneid asjata ootame huvitavat kaastööd. Võtame näiteks juhuslikult mõned üksikud nimed: prof. H. Raudsepp, dots. K. Tiha-se, dots. J. Aare, prof. I. Öpik, dots. B. Veimer. Teie izaühe ümber pulbitseb omapärane, ainulaadne töö ja tegevus, mille inustajaks ja juhiks te olete ise oma tuntud ja auväärt isikutega. Vast oleksite nii lahedad ja teataksite toimetusele (lehes avaldamiseks), miks te pole seni tahtnud meie lugejale pajatada oma huvitavast tegevusest, oma suurepäraseist mõttest. Või läkitate selle asemel toimetusse oma esimese toreda ja ammuoodatud kaastöö?

Ärge pahandage, et seekord sattusid ette just teie nimed. Kinnitame, et see valik oli täiesti juhuslik. Järgmisel korral aga (mil teie patt on juba loodetavasti lunastatud) pöördume isiklikult mingi uue juhuslikult valitud vii-

siku poole sama palvega. Võlglaste pika nimekirja lõppu jõuame nii küll alles järgmisel õppeaastal, kuid see pole halb; sest säärase parajalt aeglase tempoga väldime vürskete autorite sisu kaastöö vaheliste toimetuses.

«Tallinna Polütehniku» toimetuse

Arutlusi auditooriumist

Külma võtnud ära tüki kiviaeda — nii räägib rahvajutt.

Et mõnda loengut mõnda harva kaeda, kas siingi süüdi kangeline müüdist on tsutt-tsutt?

Et eksamil «närv poleks must», ei kuuleks vabandust: «Ma seda just...» ka, kui on pakane, loengut käimist jätkame.

Õhtusektoril, kus koormusektoril pikkust enam vaks, sageli on suurem jaks loengute külastamiseks. Miks?

Kas töökoha distsipliin harjumuseks saab ka siin? On vastukarva loogika vahel pedagoogikas!

ROOTOR

Uus TPI ametühingukomitee

Uus Tallinna Polütehnilise Instituudi Ametiühingu Komitee, mille koosolek toimus 21. novembril s.a., jaotas ametid järgmiselt:

esimees — E. Piiraja — anorgaanilise keemia kateeder;
aseesimees — A. Viiks — tootmise ökonomika ja organiseerimise kateeder;
aseesimees — V. Laan — õppeühma KK-71 üliõpilane;
õppe-teadusliku töö komisjoni esimees — F. Vichmann — matemaatika kateeder;
liikmed: E. Kogermann — graafika kateeder;
Ü. Tärno — ehituskonstruktiooni kateeder;
E. Saboidas — õpperühma KM-77 üliõpilane;
kultuurmassilise ja poliitkasvatuseliku töö komisjoni esimees: S. Hiibus — poliitilise ökonomia kateeder;
liikmed: H. Rootalu — graafika kateeder;

H. Rull — metallide tehnoloogia kateeder;
U. Rukki — NLKP ajaloo kateeder;
V. Rezvan — õpperühma AI-57 üliõpilane;
elamu-heaolu komisjoni esimees — E. Tolmats — graafika kat.;
liige — J. Leibur — eksperimentaaltöökoda;
üliõpilaste elamu-heaolu komisjoni esimees — D. Shomma — õpperühma EE-72 üliõpilane;
liikmed: S. Ustimenko — õpperühma MM-58 üliõpilane;
J. Elkanova — õpperühma IM-77 üliõpilane;
ohutustehnika ja töökaitse komisjoni esimees O. Tamu'a — ehitusmehaanika kateeder;
naiste ja laste töö komisjon — A. Laurits — komandant;
laekur — H. Pauts — raamatupidamine;
sekretär — I. Ilves — võõrkeelte kateeder.

Viiskümmend aastat on selle maamuna kamaratel küündnud ja tema vetel purjetanud matemaatika kateedri vanemõpetaja Arvo Lepamaa. Kuid ega ta alati pole olnud vanemõpetaja. Sündimisel — 8. detsembril 1913. a. — oli ta sama jootu, kui teisedki maadide kugistajad, ja tema kehvikliku hälli ümber Ristiüäljal laulsid vingest sügistuultest saadetuna sinav-luulelist udulaulu kadakane karjamaa, roostene raba, savine künkas (mida naljamehed nimetavad mäeks) ja kohav kuu-sik. See sündmus toimus maalapil, mis ennast timsa moodi merest välja upitab, seal, kus naljatilgad tublisti leevendasid olemise kibedust, ja kus oli viiks ise tühjendada karikas, mida mujal teistele pakuti.

ARVO LEPAMAA 50 AASTANE

Arvo ei jäänud kauaks vade-rite paitusi nautima. Oma rahva kihk veres sundis teda järele uurima, mis siin maamunal lahti on. Olles omal saarel kõik tarkuse allikad ammendanud tegi ta kodurannal otsad lahti ning purjetas «Talina», mis on tema kodusaare rahvale teiseks koduks. Kuid ka siin oli tarkusi tema jaoks ikka veel vehe ja Arvo tüüris 1939. a. Tartu poole, et järele vaadata, mis kunst see matemaatika õige on. Opingutele tõmbas kriipsu peale fašistlik okupatsioon, mille ajal Arvo Lepamaa elas mitmekesist elu, olles vang, türgilise ja siirupitehase direktor, veelkord üliõpilane ja varjas siis end metsas kuni ko-

Kulda äi sisalda Hiiumaa muld. Poegadel jämut ja tütaridel pitut, see mäite teemärk ja hõbe ja kuld.»

Soovime hääid tuuli kolleegi purjedesse veel pikaks ajaks.

Matemaatika ja teoreetilise mehaanika kateedri kollektiivis

Kulda äi sisalda Hiiumaa muld. Poegadel jämut ja tütaridel pitut, see mäite teemärk ja hõbe ja kuld.»

Soovime hääid tuuli kolleegi purjedesse veel pikaks ajaks.

Matemaatika ja teoreetilise mehaanika kateedri kollektiivis

MUSTAMÄE
FOTO-
NÄITUSELT

Tudeng
kolhoosis

RAHVAKONTROLL

Hiljuti toimus partei- ja riigikontrolli TPI kaastöögrupi koosolek, kus arutati organisatsioonilisi küsimusi. Kaastöögrupi senine esimees sm. G. Soskind ja aseesimees sm. A. Klement vabastati nimetatud ülesannetest nende palvel (seoses muude ülesannete ja tervisliku seisundiga). Uueks esimeheks valiti sm. V. Koslov ja aseesimeheks sm. N. Blum. Alljärgnevalt toome ära kaastöögrupi praeguse koosseisu:

1. V. Koslov (poliitilise ökonomia kateeder)
2. N. Blum (kaadriosakond)
3. R. Otsepp (poliitilise ökonomia kateeder)
4. Ü. Kell (komsomolikomitee liige, üliõpilane)
5. L. Frei (üliõpilane)
6. H. Räämet (raamatupidamise ja statistika kateeder)
7. A. Lepamaa (matemaatika kateeder)

8. H. Leppik (kujutava geometria kateeder)

9. N. Rozanov (laevajõuseadmete kateeder)

10. T. Lutvei (õppetöökodade juhataja)

11. E. Jõgi (ehitusmehaanika kateeder)

12. E. Tearo (anorg. ainete tehnoloogia kateeder)

13. G. Jostina (poliitilise ökonomia kateeder)

Peale üleinstituudilise kaastöögrupi töötavad veel teaduskondade alagrupid järgmiste seltsimeeste juhatusel: N. Rozanov (energeetikateaduskond), T. Lutvei (mehaanikateaduskond), E. Jõgi (ehitusteaduskond), E. Tearo (keemia-mäeteaduskond) ja G. Jostina (insener-majandusteaduskond).

V. KOSLOV

TEADAANDED VÕIMLEMA!

Laupäeviti toimub TPI võimlas kella 12.00–13.30 kesk- ja vanemaalastele meeste võimlemise ja mängude tund.

Ootame kõiki treeningule!

KONKURSS

TPI Spordiklubi kuulutab välja konkursi Spordiklubi «teenete märgi» ideekavandi saamiseks.

Märgi kujundamisel on soovitatav võtta aluseks TPI Spordiklubi embleem.

Ühtlasi teatame, et on pikendatud TPI Spordiklubi diplomi ja meistrimärgi ideekavandite konkurssi.

Märgusõnaga varustatud kavandid koos kinnise ümbrikuga, kuhu on märgitud autori andmed, esitada TPI Spordiklubisse kuni 1. jaanuarini 1964. a.

Parimaid kavandeid premeeritakse 10 rubla.

Moskvas

TU-124 läbib vahemaa Tallinn–Vnukovo 1 tunni ja 35 minutiga — ainult 2 korda kauem kui kulus viimase 2 meetri läbimiseks Tallinna lennuagetiuri kassa ees Võidu väljakul. Taskus on komandeerimistunnistus osavõtuks. Üleliiduse Üliõpilaskomisjoni tööst. Põrve- del H. Lauu «Raudbetoon II» võitore kui see leht satuks lugupeetud professor Lauu kätte, kellele paari nädala pärast tuleb anda nimetatud õppeaines eksam. Ei jõua dieti süvenedagi, kui uuesti pakutakse ka a-melle ja palutakse viisakalt kuuld resoluutselt kinnitada riimad.

Ja ongi Moskva. Olen seal käinud küll paarkümmend korda, kuid alati täidab ta mind mingi erilise rõõmu ja erutusega. Mulle meeldivad Moskva laiad prospektid, majahiiglad, alati rutav metroo. Meeldivad nii moskvalased kui ka need, kes siia on sisse sõitnud. Keda küll ei kohta tänavail! Siin tulevad sulle vastu kolhoositaat, kott üle õla, tema kõrval sinkjasmust neeger, piip hambus, või aatomblond, viimase moe järgi rietatud tütarlaps.

Järgmine päev, 15. november. Külalaste Rahvamajanduse näitusel Vene NFSV kõrgemate koolide üliõpilaste teaduslike tööde näitus. Stendid jutustavad sellest, et ÜTÜ-sse kuulub 300 000 üliõpilast, et Nõukogude Liidus on 250 üliõpilaste konstrueerimisbürood. Meeldib on seajures mõelda, et 1/500 ÜTÜ liikmetest õpib Tallinna Polütehnilises Instituudis ja et üks 250 st on meie konstrueerimisbüroo. Mõeldunud aastal tehti 73%-s Nõukogude Liidu kõrgemas õp-

peasutuses 100 000 000 rubla eest lepingulisi uurimistöid.

Näitusel on arvukalt esitatud mitmesuguseid aparate. Nende hulgas on rida automaate, mis kontrollivad üliõpilaste teadmisi. Osa neist esitab küsimuse ja vastust, millest tuleb valida õige. Teised jälle hindavad üliõpilase vastust vastavalt küsimuse raskuskategooriale. Õpetav masin aga annab ka õige vastuse.

Rohkesti on alati külastajaid helikopteri juures. See masin kaalub kõigest 100 kg. Moorori võimsus 32+35 HJ on küllaldane, et tõsta normaalse raskusega inimese 3 km kõrgusele ja sõidutada tema kiirusega 100 km/t. Helikopter on konstrueeritud ja ehitatud Kuibõševi Lennundusinstituudi üliõpilaste poolt. Teisel on aga veelgi imepärasem riist — laser. 70 cm pikkune helendav klaastoru. Ja tundub uskumatu, et selle sama väikesel riistal võib saata valgussignaale kuule ja teistele planeetidele.

Ohtul kell 17.00 algab Kremli Kongresside Palees üliõpilaste uudismaalaste ühtu. Seda tšelist noortepidu on raske kirjeldada. Tuhanded noored, tugevad, ilusad ja elurõõmsad. Paljud neist kannavad medaleid. Lauldakse uudismaalaule, tantsitakse.

Algab pidulik aktus. Seali kantakse kodusja ja esimeste viisaastakute kuulsusrikkad lipud, lipud, mille all võitlesid meie isad fašistlike anastajate vastu, lipud, millega on autasustatud parimaid komsomoliorganisatsioone kuulsusriikka töö eest uudismaal.

Uudismaastaabi ülem Sergei Litvinenko annab lühikese ülevaate sellest, mis on tehtud.

1963. a. suvel töötas uudismaal üle 19 000 üliõpilase. Nad ehitasid 845 elumaja, 420 tootmishoonet, 72 kooli, klubi ja lasteasutust. Peeti 1700 loengut ja anti 507 kontserti. MRÜ-d, MKTK ja veel kuut kõrgemat kooli autasustati Kasahhi NSV Ministrite Nõukogu aukirjadega ja medallidega.

Üliõpilasi-ehitajaid tänab Tselinnõi kra TSN Tütevkomitee esimees sm. Bõkov. Ta teeb teatavaks, et parimatest parimateks osutusid Bauman nim. Moskva Kõrgem Tehnikakool ja Moskva Lennundusinstituut.

Ja nüüd on sõna Alla Ivanoval (paljud kindlasti mäletavad nii teda kui ka Sergei Litvinenkit meie sõpruse nädala külaliste hulgas).

«Teadsime üht. — meie maal» on vajalikud töökäed ja meil need olid. Ja meie, 1200 baumalast sõitsimegi uudismaale... Eriti raske oli tütarlastel. Kõrvast loeti kergete töök, kuil sellest kergest tööst lõhkes nalk kätel, sõrmed muutusid kaks korda jämedamaks... võtsime vastu vande: Tahame, et meie põlvkonda mäletatakse tulevikus. Me tegime kõik selleks. Tõõs karastus kommunistlike noorte iseloomu teras».

Korduvate aplausidega katkestati ULKNU Keskkomitee esimehe sekretäri Sergei Pavlovi sõnavõtt. Ta rääkis, et kui vanasti loeti üliõpilasi tuulepeadeks, lõbusateks sellideks, kes mõn kord armastasid klaase kokku lüüa ja oma kohustuste suhtes olid kaunikesti loodrid, siis nõukogude üliõpilane on eelkõige üliõpilane-töömehes, üliõpilane-looja. Nõukogude noorsugu, kasvatatud vanema põlvkonna revolutsiooniliste traditsioonide vaimus, on praegu eesrindlikem maailmas. Tema järgi joonduvad noored Alžeerias, Kuubas ja mujal.

Vaimustusetormiga võeti vas-

tu teade, et 1964. a. suvel sõidab uudismaale 25 000 üliõpilast.

Rutates ette asjade kronoloogilisest arengust võin siinjuures teatada, et pärast mitmeaastast vaheaega sõidavad eeloleval aastal uudismaale ka meie instituudi üliõpilased.

Pidulikule osale järgnes suur kontsert purimate artistide osavõtul. Ja seejärel kõikjal laulud, tantsud. Pidulid kestis südaööni.

16. november. Komisjoni töö päevakorras on 2 küsimust: 1) üliõpilaste abist keemiatoostusele, 2) massilisest poliitilisest propagandatööst elanikkonna hulgas.

Esimese päevakorra punkti kohta tegi ettekande Moskva Keemiatoostuse Masinaehituse Instituudi komsomolikomitee sekretär V. Butkov. Käesoleva aasta suvel töötasid 222 MKMJ üliõpilast trustis «Sojuzprommontaaz» objektidel, kus monteerisid keemiatoostuse sisse ead. Märkimist väärib õigeaegne eeskujulik ettevalmistus- ja organiseerimistöö rühmade komplekteerimisel.

Ei ole mõtet ümber jutustada kõike seda, millest rääkisid veel paljud teised sõnavõtjad. Küll aga tuleks lisada niipalju, et Tallinna külje all asub Maardu Keemiakombinaat — Üleliiduline komsomoli lookehitus. Ka meie instituudil on loodud juba Maarduga sidemed. Rühm keemia-mäeteaduskonna üliõpilasi juba töötab vastavate ÜTÜ tööde teemadel kallas. On leitud kokku ka energeetikute, mehaanikute ja ehitajate abi suhtes. Suvel aga tahame saata Maardusse ühiskondlikele töödele vähemalt 100 üliõpilast.

Teist päevakorrapunkti arutati veidi laiemalt kui see oli planeeritud. Selleks, et osata veenda, peab ju ise olema veendunud. Üliõpilases endas tuleb kasvatada huvi poliitiliste problee-

mide vastu, vajadust esineda rahva ees. Millised on siis need põhilised suunad ja probleemid, millega peavad tegelema kõrgemate koolide komsomoliorganisatsioonid? Võib öelda, et suurem osa nendest langeb ühte nendega, millega on tegelema TPI komsomoliorganisatsioon.

Esiteks — võitlus ühiskonnadistsipliinide eeskujuliku omandamise eest. Huvi tõstmiseks ühiskonnadistsipliinide vastu on soovitatav laialdaselt arendada teaduslike uurimistööde ajalooliste ja poliitiliste probleemide alal. Kooskõlas TPI NLKP ajaloo kateedriga on ka meil välja töötatud rida huvitavaid probleeme instituudi komsomoliorganisatsiooni ajaloo, kommunistliku töö liikumise jne.

Peatuksin veel nendel momentidel, mis meile on uudsed: näiteks ühiskondlik arvustus. Ühiskonnateaduse arvustus või eksami vastuvõtmisel on õppejõu kõrval ka partei- või komsomoliorganisatsiooni esindaja. Koos teoreetiliste teadmiste kontrolliga vaadeldakse siis ka seda, kuidas üliõpilane tegelikult rakendab marksismi-leninismi alal omandatud teadmisi. Ei ole ju loogiline, et hea või väga hea hinde võiks saada inimene, kes ei ole läbi viinud ühtegi loengut või vestlust kas instituudis või väljaspool, kes ei taha võtta osa instituudi ühiskondlikust elust.

Huvitavat räägiti veel paljugi. Sellest, kuidas üliõpilased võtavad osa ühingu «Teadus» lektoritegrupi tööst (mis meie instituudis on vägagi viletsal järjel), agitbrigadide tööst, tööst hulgagaansusele kalduvate alaealiste jne.

Kokkuvõtteks võib öelda, et 3 päeva Moskvas olid huvitavad ja kasulikud.

A. ÖUN.

ELKNU TPI Komitee sekretär

Konkursi tulemused

(algus eelmises numbris)

4. R. Jams, «Kõvasulamate löökkulumine abrasiivjoa kiirusel 165 m/sek». Juhendaja dots. I. Kleis.

5. A. Saarmets, «Telefoni automaatkeskjaama tõuspõrdvalija nõõri ATSPI karniiside metall-lintide pakuse mõju nõõri eale». Juhendaja van.-õp. L. Mere.

B. Diplomprojektid

1. M. Tori, «Automatiseerida või mehaniseerida valu väljalöömine ja puhastamine ETKVL Kaubandusliku Inventari Tehases». Juhendaja dots. A. Kruusamägi.

2. V. Pall, «Spetsiaalne seade transportimisel esinevate ülekoormuste mõõtmiseks pika aja jooksul». Juhendaja ins. V. Ird.

3. V. Palk, «Projekteerida avarii ja tehnilise abi auto sõiduautode avarii teenistuseks». Juhendaja van.-õp. M. Soodla.

ENERGEETIKATEADUSKOND

I koht

A. Teaduslikud uurimistööd

1. T. Lausmaa, «Põlevkivi tolmküttekatla kolde saastumise uurimine». Juhendaja dots. A. Ots.

2. M. Meldorf, «Elektrisüsteemi koormusgraafikute prognoosimine». Juhendaja dots. E. Tiigimägi.

B. Diplomprojektid

1. J. Oll, «Katseinformatsiooni automaatne salvestussüsteem». Juhendaja asp. Mätik.

2. L. Piller, «Raadiohäirete uurimine kõrgepingeliinidel». Juhendaja dots. kt. O. Tapupere.

II koht

A. Teaduslikud uurimistööd

1. T. Suurkuusk, «Põiki uhutavate sirmide saastumise uurimine». Juhendaja dots. A. Ots.

2. I. Kannistu, «35 kV võrkude mahtuvuslike voolude kompenseerimine Eesti energiasüsteemis 1970 aastaks». Juhendaja dots. kt. O. Tapupere.

B. Diplomprojektid

1. J. Tenisberg, «Freesi raadiuse muutuste kompenseerimissüsteemi programmuhtimiseadmele». Juhendaja dots. H. Sillama.

2. A. Kont, «Elektromagnetiline katseseade tulekindlast materjalist katsekeha proovimiseks vastupidavusele liikuvale sulametallile». Juhendaja dots. H. Tiismus.

INSENER-MAJANDUSTEADUSKOND

I koht

A. Teaduslikud uurimistööd

1. K. Kaldver, H. Linros, «Uurimistöö jõutransformaatorite materjalide kulunormide vähendamiseks». Juhendaja dots. kt. J. Toomaspöeg.

2. J. Mardiste, «Põlevkivi Keemiakombinaadi «Kiviõli» põlevkivi ja selle töötlemise produktide omahinna kujunemise ja selle alan-damise teed». Juhendaja van.-õp. V. Volt.

II koht

A. Teaduslikud uurimistööd

1. T. Lepmets, «Uurimistöö tootmise reorganiseerimise kohta Tallinna Lihakombinaadi liimitsehhis». Juhendaja van.-õp. P. La-geda.

2. K. Madis, «NSV Liidu Gaasitööstus aastail 1959—1965. a.». Juhendaja dots. B. Veimer.

3. K. Kallas, «Ratsionaalse taara arvestuse organiseerimine puu-villakombinaadis «Balti Manufaktuur». Juhendaja van.-õp. V. Volt.

4. J. Periainen, «Ettevõtte rütmilisuse analüüs». Juhendaja dots. A. Kadak.

III koht

A. Teaduslikud uurimistööd

1. H. Kõss, «Külmutusvitriini «Rakvere» tootmise organiseerimine ja selle majandusliku efektiivsuse kindlaksmääramine ETKVL Rakvere Kaubandusliku Inventari Tehases». Juhendaja dots. kt. R. Üksvärav.

2. M. Habakukk, M. Käbi, E. Jaksman, «Kommunistliku töö liikumine Eesti NSV Põlevkivikeemia tööstuses». Juhendaja dots. E. Suti.

KEEMIA-MÄTEADUSKOND

I koht

B. Diplomtööd

1. A. Suurpere, «Kahealuseliste hapete lahutamise karbamiidi komplekside abil». Juhendaja prof. A. Aarna.

2. T. Karlson, «Eesti fosforiidi granuleerimise uurimine». Juhendaja dots. V. Veiderma.

3. T. Tepaks, «Agar-agari tootmisvõimaluste uurimine Läänemere punavetikatest». Juhendaja dots. K. Kask.

II koht

B. Diplomtööd

1. H. Altosaar, «Põlevkiviõli keskmete fraktsioonide defenoleerimise võimaluste uurimine monoetanoolamiini vesilahustega». Juhendaja van.-õp. L. Mölder.

2. T. Kaps, «Gaasbensiini küllastamata süsivesinike polümerisatsiooni uurimine metallorgaanilistel komplekskatalüsaatoritel». Juhendaja dots. H. Silland.

III koht

B. Diplomtööd

1. H. Auli, «Leeliste lendumine põlevkivist ja selle protsessi mõjutamise võimalused tsemendiklinkri põletamisel». Juhendaja dots. prof. I. Öpik ja dots. E. Uus.

EHITUSTEADUSKOND

I koht

A. Teaduslikud uurimistööd

1. A. Kask, M. Kleesment, M. Petersoo, E. Tomann, «Kopli lahe sanitaartehtiline uurimine». Juhendaja dots. H. Velner.

II koht

A. Teaduslikud uurimistööd

1. J. Reisman, A. Sandberg, «Veekadude määramine Tallinna elamutes». Juhendaja dots. kt. A. Aitsam.

2. V. Burmeister, R. Eigla, «Tartu linna veevarustusvõrgu töö-režiimi uurimine». Juhendaja dots. L. Paal.

III koht

A. Teaduslikud uurimistööd

1. R. Plats, «Põlügenaalse mootorivoolu taseerimine». Juhendaja dots. L. Tepaks.

TPI konkursil kohale tulnud tööd saadeti edasi Eesti NSV Kõrgemate koolide üliõpilaste teaduslike tööde konkursile. Vabariikliku üliõpilastööde konkursi peakomisjon määras TPI poolt esitatud 6 tööle esimese preemia 40.— rbl. (autorid: L. Nõges, M. Aja-ots, H. Hendre, M. Meldorf, T. Karlson, K. Kaldver ja H. Linros), 5 tööle teise preemia 40.— rbl. (autorid: R. Siimpöeg, E. Urbanik, J. Dernovski, J. Oll ja A. Suurpere), 5 tööle kolmanda preemia 25.— rbl. (autorid: V. Pall, H. Guralnik, A. Kreevald, T. Lausmaa, J. Mardiste) ning tõstis esile 9 tööd (autorid: A. Kask, E. Tomann, M. Petersoo, M. Kleesment, H. Soomaa, H. Ahman, O. Kind, M. Tori, A. Kont, H. Piller, K. Kallas, M. Habakukk, M. Käbi ja E. Jaksman).

OMANDAGE ÜHISKONDLIK ERIALA

NLKP XXII kongressi otsuste ja NLKP programmi edukaks eluviimiseks peavad järjest enam juurduma riiklikus ja majanduslikus tegevuses ning haridus- ja kultuuritöös ühiskondlikud alused.

Meie instituudi lõpetanud peavad olema võimelised tööle asudes ka teisi kasvatama. Selle ülesande paremaks täitmiseks oleks tarvis, et iga üliõpilane omandaks instituudis õppides vähemalt ühe ühiskondliku eriala.

TPI rektoraat koos komsomoli ja ametühingukomiteega moodustasid 5. novembril k. a. ühiskondlikel alustel töötava teaduskonna ühiskondlike erialade õpetamiseks.

Ühiskondlike erialade teaduskonna (ÜET) eesotsas on ühiskondlike organisatsioonide, õppejõudude ja üliõpilaste esindajast moodustatud nõukogu ning dekanat.

Õppetöö läbiviimiseks moodustati järgmised ühiskondlike erialade kateedrid:

1. Tehniliste erialade kateeder (kat. juh. dots. L. Poverus).

2. Humanitaarsete erialade kateeder (kat. juh. v. õp. K. Vimm-saare).

3. Kunstierialade kateeder (kat. juh. ass. E. Tamm).

4. Spordi- ja rakenduserialade kateeder (kat. juh. v. õp. J. Dud-kin).

Nimetatud kateedrid hakkavad organiseerima järgmiste ühiskondlike erialade õpetamist:

I. TEHNILISTE ERIALADE KATEEDER:

1. Ratsionaliseerimise ja leiutus-tegevuse instruktor.

2. Ohutustehnika instruktor.

3. Konstruktor-konsultant.

4. Ekspert keemiliste analüüsides alal.

5. Konsultant-normeeriija.

II. HUMANITAARSETE ERIALADE KATEEDER:

1. Lektor-propagandist.

Lõppesid võrkpallilahingud

Lõppesid Eesti NSV meistrivõistlused võrkpallis. Kuidas käis meie üliõpilaste käsi?

Kõigepealt paar sõna naiskonna esinemisest. Alagrupi mängudes alistati Kiinist ja «Kalev» ja Tartu «Dünamo», kuid kaotati Tallinna Pedagoogilise Instituudi naiskonnale 2:3. Seega tekkis olukord, et kolmel võistkonnal oli ühepalju punkte. Finaalis kahjuks esineti nõrgemini oodatust ja pidime leppima V kohaga.

Esimesel päeval

kohtus meeskond oma kauaaegse riivaali Tallinna Ped. Instituudiga. Kõik viimased nendevahelised kohtumised on lõppenud meie meeskonna võiduga. Kuid vastane mäng's seekord üle ootuste piiridele ning meie poisid pidid leppima kaotusega 2:3. Selleks, et tulla veel I või II kohale, oleks tulnud alistada kõik järgmised vastased, kelle hulgas oli ka mitmekordne vabariigi meister Tallinna «Kalev». Vanematel mängumeestel oli aga

otsustavatel mänguminutitel rohkem «külm närv» ja vaatamata kaotussuhtele 0:2 ja 10:14, suudeti see geim ja kogu mäng 3:2 võita.

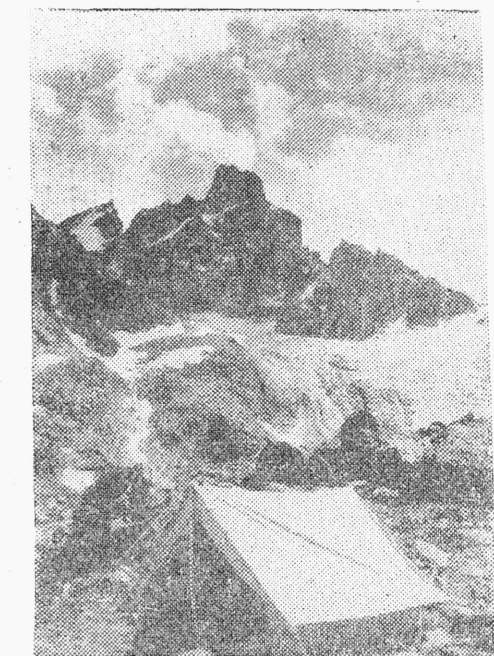
Põhiliselt ülesandeks sellel õppeaastal on meil esineda hästi Eesti NSV üliõpilasparkiaadil. Siis on nii nais- kui ka meeskonnal reaalsed võimalused tulla Eesti NSV üliõpilasmestriteks ja kaista meie vabariigi au üliõpilasel üliõpilasparkiaadil.

T. Luige

Mõni sõna alpinistidelt

Tänavu pühitseb Nõukogude alpinistide pere 40. sünnipäeva. Seega on jõutud lapsekingadest meheikka. Kõik Nõukogude Liidu tähtsamad mägiarajoonid on üle külvatud alpinismilaagritega. Tuhanded inimesed veedavad oma puhkuse neis. Armastus mägede ja mehise spordiala — alpinismi vastu, sunnib nii naisi kui mehi, noori ja vanu, märklasest meistersportlaseni kõigist kodumaa nurkadest mägedesse sõitma.

Kui mõni mõtleb, et mis siis ikka, seljakott selga, ja nõõri kaasa ja mägesid vallutama, siis ta eksib rängalt. Selleks, et kuu aega edukalt mägedes veeta, peab selja taga olema aasta täis treeninguid, sügisel kergemalt, kevadel intensiivsemalt. Peale füüsilise paasi peab omama ka head teoreetilist ettevalmistust. Alles siis võib julgelt loodusele näkku vaadata.

Millega me siis praegu tegeleme? Treeningud saalis, metsajooks, alpinismialased vestlused. Ootame muidugi koos suusatajate ja orienteerujatega lund, et saaks suusa- ja orienteerumisarajal

võhma ja taipu proovida. On ju nii, et mida rohkem kilomeetreid seljaga, seda vähem kohutab raske seljakott, jär-sud mäed ja suured kõrgused.

J. SAAR
TPI a/s esimees

SULGPALLI MÄNGUDEST

Esmakordselt vabariigis toimusid 23. ja 24. novembril sõprusvõistlused väliskülastajate sulgpallis. Nimelt tulid TPI sportlastele vastukülaskäigule Riia PI ja Riia Aparaditehase sulgpallimängijad. Vaatamata südile vastupanule, tuli seekord alistuda Riia PI-le 3:6 ja Riia Aparaditehasele 4:5. Suurepäraselt esines

TPI naiste esireket H. Pajumägi, kes võitis Riia teise reketi Konovalova ja kolmanda reketi Karlsoni võrdse tulemusega 2:0, täites ühtlasi I spordijärgu nõuded. Mõlemad oma vastased võitis ka tehnikakandidaat E. Kogermann, täites teise spordijärgu nõuded.

L. TAMM

2. Ajalehe kirjasaatja (radio-reporter)

3. Pioneerijuht.

4. Rahvamaleva instruktor.

5. Ekskursioonijuht.

III. KUNSTIERIALADE KATEEDER:

1. Tehnilise esteetika instruktor.

2. Rahvatantsu instruktor.

3. Kodukultuuri instruktor.

4. Peotantsude instruktor.

5. Massimängude instruktor.

6. Foto-kinoringi juht.

IV. SPORDI- JA RAKENDUSERIALADE KATEEDER:

1. Spordikohtunik.

2. Spordinstruktor.

3. Raadioamatöör-instruktor.

4. Auto-moto instruktor

5. Ühiskondlik liiklusinspektor

Õppeaeg olenevalt erialast on 1—2, üksikute erialadel kuni 3 aastat. Õppeprogrammide üldmaht on keskmiselt umbes 100 tundi.

ÜET lõpetajatele antakse instituudi lõpetamisel lisaks inseneri diplomile ka vastavate ühiskondlike erialade tunnistused.

Teaduskonda võib astuda iga üliõpilane, valides endale kõige sobivama eriala.

Õppetööd püütakse orgaaniseerida võimalikult huvitavalt, võimalikult väheste loengutega tavalises vormis. Suur osa programmis ettenähtud ajast kulub praktiliseks tegevuseks, ekskursioonideks ja muudeks üritusteks.

E. TIIGIMÄGI
Ühiskondlike erialade teaduskonna dekaan

Riia PI — TPI lauatenнисes

Nädalavahetusel toimus Tallinnas sõpruskohtumine Lauatennises Riia PI ja meie instituudi vahel.

Külastuste küllaltki tugevas võistkonnas mängisid kaasa ka Läti NSV koonduse liikmed Luca ja Kube. TPI võistkonnas esinesid M. Kabrits ja R. Põdra.

Kohtumise algus oli meile edukas. Asusime 3:1 juhtima.

Edasi kulges aga võistlus väga tasavägiselt. Huvitavamad olid kohtumised mees- ja naispaarimängudes, kus Põdra—Sadeiko

alistasid Kube—Muntikovi ja Luca—Rebruh Kabrits—Telveri võrdse tulemusega 2:1. Seisul 8:8 toimunud otsustavas kohtumises alistas Sadeiko Oditiku 2:1, mis kindlustas TPI võistkonnale võliku võidu.

Edukaimaks olid meie võistkonnas Põdra ja Kabrits, kes tõid oma võistkonnale vastavalt 3 ja 2 punkti, olles peale selle veel üldikad paarismängudes.

Ülaltähendatud sõpruskohtumise oli üheks etapiks TPI lauatennises ettevõtmistesse 1964. a. toimuvateks üliõpilaspõistlusteks.

T. SADEIKO
TPI lauatenniseseksitsiooni esimees

Paremusjärjestus

TPI XV kompleksvõistlustel on paremus meeste osas pärast mürdaajooksu, orienteerumist ja värvapalli:

I energietikateaduskond 18 p.

II ehitusteaduskond 17 p.

III keemia-mäeteaduskond 12 p.

IV mehaanikateaduskond 9 p.

V ins.-majandusteaduskond 5 p.

Naistel on pärast kaht ala üldtulemuseks esikohal energietikateaduskond 11 punktiga, teine on ehitusteaduskond 10 punktiga.

III insener-majandusteaduskond 7 p. IV keemia-mäeteaduskond 3 p. ja V mehaanikateaduskond 2 p.

Käimas on võistlused korv- ja võrkpallis. XV kompleksvõistluste sügispartiaadil lõplik paremus selgub detsembri lõpuks.

Toimetaja asetäitja K. KULLI

Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский политехник», город Таллин.